Cena numeru 10 fenigów.

Nr 260 SOSNOWIEC wtorek dnia 20 listopada 1917 roku Rok XII

KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie z wyłączeniem dni poświątecznych.

Z anarchji rosyjskiej.

Według ostatnich wiadomości, walki toczyły się na ulicach Petersburga. Jedna z depesz powiada, że Kiereński ze swem wojskiem był już na Newskim Prospekcie, musiał jednak cofnąć się wobec nadejścia „bolszewików" z frontu północnego. Łatwo wyobrazić sobie można, jak się ta operacja odbyła; depesze wspominają o 1500 poległych na ulicach.

W jednym z gmachów zamknęli się uczniowie szkoły oficerskiej i bronili się do ostateczności. Gdy odpowiedzieli odmownie na wezwanie do poddania się, zaczęto gmach ów bombardować z dział okrętowych. Ostatecznie zrównano go z ziemią, pogrzebano pod gruzami wszystkich, co się w nim bronili. Jakież pióro jest w stanie opisać grozę tego wypadku!...

Słychać, że pijane wojną żołdactwo chodzi w Peterburgu od domu do domu, rabuje, morduje, dopuszcza się czynów nieludzkich.

I nietylko stolica nad Newą pada ofiarą wojny domowej. Z Moskwy nadchodzą wieści o urządzeniu tam przez „zwycięskich bolszewików" formalnej rzezi i to w rozmiarach najokropniejszych. Ofiarą zaciekłości „bolszewickiej" padli wszyscy podejrzani o „kadetyzm", o ile nie zdołali znaleźć bezpiecznego schronienia.

Panika w Petersburgu.

SZTOKHOLM, 17 listopada. Korespondent „Berliner Tageblattu" dowiaduje się od Rosjanina, który w niedzielę wyjechał z Petersburga, że chaos i popłoch w stolicy jest nie do opisania. Tysiące przestępców wypuszczono z więzień. Obchodzą oni mieszkania prywatne i rabują, „Ermitaż" padł ofiarą rabunku. Mnóstwo nieoszacowanych dzieł sztuki skradziono.

Decydujące zwycięstwo.

SZTOKHOLM, 18 listopada. Biuro Reutera donosi z Petersburga: W piątek wojska bolszewików zajęły Gatczynę. Sztab Kerenskiego aresztowano. Sam Kerenski zbiegł. Zarządzono pościg za nim. W sobotę walki ustały. Komitet ocalenia uległ rozwiązaniu.

Bolszewicy żądają jako warunku ich wstąpienia do socjalistycznego gabinetu koalicyjnego między in. kontroli nad wojskami w Petersburgu i Moskwie, oraz nad robotnikami całej Rosji.

Porozumienie socjalistów.

AMSTERDAM. Biuro Reutera donosi z Petersburga: Po trzydniowej walce, w ciągu której Carskie Sioło kilkakrotnie przechodziło z rąk do rąk, przystąpiono na propozycję związku kolejowego do rokowań w celu utworzenia rządu, składającego się z przedstawicieli wszystkich stronnictw, nie wyłączając bolszewików. Wszystkie te stronnictwa żądają zawarcia pokoju.

Wszędzie anarchja.

KOPENHAGA 17 listopada. Dowódca rosyjskiego frontu południowo-zachodniego, usposobionego przeważnie wrogo przeciwko maksymalistom, generał Wołoczenko, wydał rozkaz dzienny, w którym stwierdza, że na jego tyłach panuje kompletna anarchja.

Widoki bliskiego pokoju

SZTOKHOLM. (WAT). Z Finlandji odeszło do Petersburga 50 pociągów z piechotą i artylerją, jako zwolennikami nowego rządu rewolucyjnego. Podróżni, przybyli do Szwecji, którzy wyjechali z Petersburga ostatnim odchodzącym stamtąd pociągiem, opowiadają że o ile by doszło do skutku utworzenia projektowanego gabinetu socjalistycznego można liczyć na bliski pokój.

Lenin zwołuje konstytuantę.

SZTOKHOLM, (BTW.) W ostatnim z nadesłych tu numerów dziennika rosyjskiego „Sołdatskaja Prawda" znajduje się informacja, że Lenin ogłosił komunikat, w którym oświadcza, iż konstytuanta zwołana będzie na dzień 25 listopada b. r.

Japonja zajmie Władywostok.

AMSTERDAM. Wskutek porozumienia za sprzymierzeńcami Japonja zajmie Władywostok oraz wogóle wybrzeża rosyjskie na Dalekim Wschodzie, w celu sprawowania kontroli nad wywozem i cłami. Taką kontrola ma być rozciągnięta na całem pograniczu chińsko rosyjskiem

Konflikt angielsko-rosyjski.

SZTOKHOLM, 17 listop. (WAT.). Nowy minister spraw zewnętrznych Trocki, złożył wizytę Buchananowi, nie został jednak przyjęty. W tutejszych kołach rosyjskich twierdzą, że zajście pomiędzy ambasadorem angielskim Buchananem, a rosyjskim ministrem spraw zewnętrznych, Trockim, oznacza zerwanie między Rosją i Anglją.

Z widowni wydarzeń

Na froncie włoskim.

WIEDEŃ (BTW.). Wojenna kwatera prasowa donosi: Wczoraj przed i po południu zaatakowały austrjackie statki wojenne, sąsiadujące z lewem skrzydłem posuwających się armji, pozycje baterji nieprzyjacielskich pod Cortellazzo u ujścia Piave ogniem armat ciężkiego i średniego kalibru z widocznym dobrym skutkiem. Baterje odpowiadały energicznie z dział średniego kalibru, nie przyczyniając atakującym żadnych strat. Z okolic Wenecji nadciągające nieprzyjacielskie statki wycofały się czemprędzej z powrotem, zaledwie zbliżyły się na dystans, umożliwiający ich dostrzeżenie.

O pomoc Ameryki.

AMSTERDAM. „Morning Post" dowiaduje się z Waszyngtonu: Włochy wystąpiły do rządu waszyngtońskiego z ponownem przedstawieniem, że w chwili obecnej koniecznie jest im potrzebna jaknajszybsza pomoc czynna, a przedewszystkiem nowe transporty armat, stali i węgli. Jednakże — mówi dalej „Morning Post" — Stany Zjednoczone, w danej chwili, wskutek trudności natury czysto fizycznej wprost nie są w możności okazać pomocy materjalnej.

Koalicja a pomoc Ameryki.

ROTTERDAM, (BTW.) „Evening Post" donosi, że posłowie Anglji, Francji, Włoch i Rosji podjęli w Waszyngtonie wspólny krok, mający na celu uświadomienie rządu Stanów Zjednoczonych, że konieczną jest natychmiastowa rewizja wojskowych i gospodarczych planów Ameryki.

Posłowie zwrócili uwagę, że nie można odkładać rewizji tych planów do czasu konferencji paryskiej, gdyż każdy dzień, spędzony w warunkach dotychczasowych utrudnia niezmiernie koalicji wszelką jej działalność.

Jest konieczne, by pomoc Ameryki nastąpiła jeszcze przed Nowym Rokiem, w przeciwnym razie trudno będzie uniknąć katastrofy.

Odpowiedź rządu Stanów Zjednoczonych na to żądanie sprzymierzeńców nie jest jeszcze znana.

Wilson odbył szereg konferencji z ambasadorem japońskim, czemu w Londynie przypisywane jest wielkie znaczenie.

Sarrail idzie na pomoc.

ZURYCH, (BTW.) Dzienniki szwajcarskie donoszą ze źródeł włoskich, że likwidacja afery macedońskiej już się rozpoczęła. W Medjolanie i Turynie czynią się gorączkowe przygotowania na pomieszczenie wojsk Sarraila, które przybyć mają z frontu macedońskiego.

Stanowisko Giolitti'ego.

LUGANO. Donoszą tu z Rzymu: Król Wiktor Emanuel przyjął na dłuższej audjencji Giolittiego.

Wziął on udział również w konferencji, jaka odbyła się w mieszkaniu prezesa włoskiej Izby deputowanych, Marcora.

Przyjaciele Giolitti'ego twierdzą, że wytęży on wszystkie siły, by przekonać teraz swych zwolenników o konieczności dalszego prowadzenia wojny.

Groźby Clemenceau

GENEWA, (BTW.) Z Paryża donoszą: Pierwszą pracą organizatorską nowego premjera Clemenceau ma być stworzenie jednolitego dowództwa koalicyjnego w sensie jeszcze ściślejszym, niż postanowiono na konferencji w Rapallo.

W stosunkach wewnętrzno-politycznych ma zapanować władza silnej ręki, przestrzegająca **bezlitosnego tłumienia wszelkich ruchów pokojowych.**

Sprawa Polski.

BUDAPESZT (BTW. Poseł hr. Stefan Tisza zapowiedział na najbliższe posiedzenie parlamentu węgierskiego nagłe interpelacje w sprawie Polski.

WIEDEŃ (BTW.). W sprawie rzekomo zamierzonego połączenia Galicji z Królestwem Polskiem ukraińska Rada narodowa na posiedzeniu odbytem dzisiaj pod przewodnictwem posła dr. Lewickiego uchwaliła zwrócić się z manifestem do narodu ukraińskiego, zwołać zebranie mężów zaufania, oraz wezwać parlamentarnych przedstawicieli Ukrainy do jaknajostrzejszej opozycji przeciwko rządowi w parlamencie i w delegacjach. W związku z tem minister Horbaczewski podał prośbę o dymisję.

Z dnia na dzień.

Z Rady regencyjnej.

Kandydat na prezesa ministrów, J. Kucharzewski, ustąpił ze stanowiska szefa sekcji szkół wyższych w departamencie wyznań religijnych i oświecenia publicznego. Sprawy szkolnictwa wyższego zastępczo referuje p. Stanisław Tomczycki.

*

Niebawem Rada regencyjna powoła nowego referendarza na miejsce Jana Kucharzewskiego. Podobno na to stanowisko jest już upatrzony kandydat z pośród profesorów uniwersytetu warszawskiego. Wymieniają między innymi prof. Siemieńskiego.

*

Komisja przejściowa T. Rady stanu powołała na stanowisko wicedyrektora departamentu wyznań religijnych i oświecenia publicznego dotychczasowego rektora uniwersytetu warszawskiego dr. Józefa Brudzińskiego. Objęcie powyższego stanowiska przez rektora Brudzińskiego nastąpi po zatwierdzeniu tej kandydatury przez Radę regencyjną.

*

Departament wyznań religijnych i oświecenia publicznego przedstawił już do zatwierdzenia Radzie regencyjnej wybranych przez gremjum profesorskie uniwersytetu i politechniki rektorów: prof. Antoniego Kostaneckiego i inż. Stanisława Patschkego.

Kancelarja Rady regencyjnej wkrótce mieścić się będzie przy ul. Trębackiej Nr. 11.

Zjazd przedstawicieli miast.

Dziś w stolicy naszej rozpoczyna się trzydniowy Zjazd przedstawicieli miast Królestwa Polskiego. Wczoraj wieczorem w sali Rady miejskiej odbyło się zebranie towarzyskie dla wzajemnego poznania się i wymiany myśli, przybyłych delegatów, których jako gospodarz witał zastępca prezydenta Warszawy inż. Piotr Drzewiecki.

Do udziału w zjeździe zaproszono tylko 18 miast większych. Nie ze wszystkich przecież przybędą delegaci, jak się bowiem okazało, do niektórych zaproszenia nie doszły. Udział w zjeździe mogą przecież wziąć i wezmą także przedstawiciele miast niezaproszonych, nie są one bowiem z niego wyłączone.

* **Święta narodowe w szkołach.** Departament W. R. i Oświecenia publicznego w sprawie obchodzenia świąt narodowych w szkołach ustalił następującą zasadę: Wolnymi od zajęć w szkołach z powodu świąt narodowych są: 1) corocznie dzień 3 maja, 2) w wyjątkowych wypadkach dzień, wskazany przez specjalne rozporządzenie dyrektora departamentu.

* **Gazeta urzędowa władz polskich.** Wkrótce po ukonstytuowaniu się rządu polskiego wydawana będzie, niezależnie od dzienników urzędowych poszczególnych ministerjów — „Gazeta urzędowa" organ przeznaczony dla enuncjacji rządowych.

* **Ubiór Adwokacki w Królestwie.** W tych dniach zapadła uchwała delegacji adwokatury warszawskiej której mocą adwokaci, stający przed sądem okręgowym, apelacyjnym i najwyższym mają mieć na sobie czarny surdut lub żakiet.

Z Sosnowca.

Dnia 19/XI

Ze Stow. techników.

Wczoraj o godz. 4 po południu w lokalu własnym przy ul. Czystej Nr. 9 odbyło się zebranie dyskusyjne członków Stow. techników pod przewodnictwem p. Przedpełskiego.

Przed przystąpieniem do porządku obrad przewodniczący zakomunikował zebranym nadesłane do Zarządu Stow. zawiadomienie o wakujących posadach inżynierów w zakładach przemysłowych w Bernie (Austrja), poczem zaś powiadomił zebranie, że w dn. 16 grudnia odbędzie się w Stow. odczyt o „Prawidłowej odbudowie miast", wygłoszony przez prelegenta z Warszawy.

Po odczytaniu przez p. Strzeszewskiego protokułu z poprzedniego zebrania, zabrał głos p. Łaszczyński, który treściwemi słowy wygłosił referat o monografji przemysłu Zagłębia. Powołując się na szereg podstawowych dzieł z literatury monograficznej przemysłu i górnictwa niemieckiego, prelegent podniósł myśl wydania rzeczowej monografji o Zagłębiu, celem spopularyzowania tutejszego przemysłu w jak najszerszych sferach polskiego społeczeństwa. Jako wzór, według którego winien być opracowany materjał statystyczny tutejszych zakładów przemysłowych, przedstawione były dane, dotyczące odlewni stali braci Woźniaków.

Kapitał zakładowy fabryki wynosił 12,000 rb. W r. 1910 produkowano 300 pudów stali miesięcznie, w roku następnym — 1000 pud., przed wojną zaś produkcja wzrosła do 5000 pud. miesięcznie. Odlewy ze stali wysyłane były do Niemiec i Rosji. Fabryka zatrudniała przed wybuchem wojny 70 robotników. Dalsze dane dotyczyły fachowego uzdolnienia założycieli, gatunku odlewów i t. p.

Koszt podobnej monografji, opracowanej stylem żywym i obrazowym, tudzież ozdobionej licznemi ilustracjami, według obliczeń prelegenta wynosiłby przeszło 20,000 mk.

W wyłonionej na ten temat dyskusji zebrani wypowiedzieli się jednomyślnie za potrzebą wydania tego rodzaju dzieła, posiadającego doniosłe znaczenie dla rozwoju krajowego przemysłu i górnictwa. Opracowanie konkretnego projektu monografji, na wniosek p. Strzeszewskiego, przekazano zarządowi, który powzięte w tej sprawie uchwały przedstawi do zatwierdzenia ogólnemu zebraniu w dn. 16 grudnia.

Na tem obrady zakończono.

— **Kursy współdzielczości.** Sosnowiecki Oddział Warszawskiego związku Stowarzyszeń spożywczych za pośrednictwem naszego pisma zawiadamia, iż organizowane przez Związek krótkoterminowe kursy współdzielczości, mające się odbyć w Milowicach, Grodźcu, Dębieszowicach i Toporowicach z przyczyn niezależnych od organizatorów nie dojdą do skutku.

— **Z koncertu profesora Melcera** Wczorajszy koncert prof. Melcera, zorganizowany staraniem miejscowej szkoły muzycznej w sali związku na Pogoni, cieszył się zasłużonem powodzeniem. Koncertant z wielką precyzją artystyczną i uczuciem wykonał szereg arcydzieł muzycznych Paganiniego, Bethovena oraz w części drugiej Chopina: Balladę As dur, Etiudę A moll, Poloneza fis moll i inne. Licznie zgromadzona publiczność darzyła utalentowanego muzyka burzą gorących oklasków.

— **Z koncertu „Lutni".** Wczoraj wieczorem na kop. „Wiktor" w Milowicach odbył się koncert miejscowej „Lutni", z którego dochód przeznaczony został na usypanie kopca Kościuszki. Wieczór rozpoczął się hymnem „Boże coś Polskę", następnie p. Piodowski wygłosił treściwy odczyt o Kościuszce Dalszą część programu wypełniły chóry „Lutni" p. Powiadowskiego i deklamacje p. Nawrockiego (syna). Orkiestra „Lutni" z powodów niezależnych od T-wa nie wzięła udziału w koncercie. Całość wieczoru wywarła bardzo miłe wrażenie na licznie zgromadzonej publiczności.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkawa.
Bilans na 1 listopada.

Zobowiązania: Banknoty własne w obiegu (bez zapasu w kasie) marek 176040566, wkłady obce 40111588,70, inne zobowiązania 1524801,30. Razem mk. 217 676 956.

Aktywa: Zapas gotówki w obcej walucie i met. (bez banknotów własnych) mk. 3150268,10, ruch pieżący w bankach niemieckich 100916574,45, lombard 56,013516,50, dyskonto 56092,995, pozostałe aktywa 1503601,95. Razem mk. 217,676,956.

Z Będzina.

+ **Z komisji żywnościowej.** Od piątku komitety żywnościowe rozpoczęły sprzedaż cukru i kaszy kontyngensowej, której porcja 23 luty, kosztuje 25 fenigów, cukier sprzedawany jest po dawnej cenie: 45 fenigów porcja półfuntowa.

+ **Statystyka ludności.** W miesiącu ubiegłym zameldowano w tutejszym magistracie wśród ludności żydowskiej: urodzeń 45, wypadków śmierci 17, związków małżeńskich zawarto 3. Cyfry te w zestawieniu z ubytkiem ludności chrześcjańskiej budzą poważne obawy o przyszłość naszego grodu.

Redaktor odpowiedzialny JÓZEF OSKOLSKI. Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ. Drukarnia „KURJERA ZAGŁĘBIA" ul. Dęblińska Nr. 7.
Za pozwoleniem Cenzury Niemieckiej.